

Чилеански бирачи на референдуму одржаном 4. септембра огромном већином гласова одбацили су предлог новог устава. Резултат је био 62 одсто „против“ и 38 одсто „за“. По први пут после обнове демократије гласање је било обавезно, тако да је излазност била чак 85 одсто. Иако су анкете указивале да ће исход бити негативан по предлагаче, нико није очекивао тако убедљив резултат.

Иако је Чиле последњих деценија двадесетог века доживео економски просперитет, неједнакост у њему и даље је највећа од свих чланица ОЕЦД-а. Пиночеов економски систем опстао је и после обнове демократије почетком деведесетих и чак је стекао политички легитимитет. Током 2010-их привреда је стагнирала, а трошкови живота и незаспеленост су расли. Сиромашнији део становништва и данас нема могућност да се квалитетно лечи и да се образује. Половина свих чилеанских радника зарађивала је 2019. мање од 550 долара месечно. Чиле је једина држава на свету са потпуно приватизованим тржиштем воде. Једна анализа из 2020. показала је да само 1 одсто предузећа поседује 79 одсто права на експлоатацију воде. Као резултат тога, цене воде за потрошаче у Чилеу су највише у целој Латинској Америци.

У последњих десетак година у земљи су избијали чести раднички штрајкови и студентски протести. Настао је масовни покрет против неолибералног система. Бунт је кулминирао октобра 2019. када су милиони људи учествовали на демонстрацијама широм земље које су добијале и насилни карактер. Најмање тридесет људи је погинуло. Под притском масовних социјалних протеста и претњом даље ескалације, владајуће елите биле су принуђене да пристану на системске промене. Скоро све парламентарне странке потписале су 15. новембра 2019. године Споразум за социјални мир и нови устав. Тај споразум поделило је левицу. Део је сматрао да он представља неопходну институционализацију борби које су у току, док је други део у њему видео средство за

Дечија болест левице или зашто су чилеански бирачи одбили предлог новог устава

Пише: Мирослав Самарцић
петак, 30 септембар 2022 17:29

демобилизацију масовног радикалног покрета.

Октобра 2020. одржан је референдум на коме је 78 одсто бирача гласало за промену устава донетог 1980, у време Пиночеове владавине. Излазност је била 51 одсто. У само 5 од 346 општина већина је била против промене. Три од тих пет општина налази се у Сантјагу, а у њима живе припадници националне економске елите. Тада је изгледало да земља није поларизована између деснице и левице, већ да је права подела између хомогенизованог народа и елите.

Маја 2021. изабрана је Уставотворна конвнечија од 155 чланова. Излазност је била 43 одсто. Укупно 138 посланика бирани су, сходно претходно извршеним уставним реформама, по пропорционалном систему са отвореним листама. Као и кад су у питању избори за Представнички дом Националног конгреса Чилеа (парламента), избори су одржани у 28 изборних јединица у којим је бирано од 3 до 8 посланика, а распоред мандата извршен је по Донтовом систему. За разлику од парламентарних избора, једнака заступљеност мушкараца и жена била је обавезна, а 17 места је резервисано за грађане који припадају аутохтоним заједницама које чине око 13 одсто становништва Чилеа. Кандидати за ова места морали су да буду регистровани као чланови једне од признатих аутохтоних група или да дају изјаву која то потврђује и да имају место

Пише: Мирослав Самарцић
петак, 30 септембар 2022 17:29

пребивалишта у једном од региона одређених за сваку групу. Грађани који се идентификују као староседеоци могли су да изаберу један од гласачких листића: за општу листу или за резервисана места (са различитим кандидатима у зависности од групе). Дакле, нису могли да гласају два пута. Изабран је кандидат са највећим бројем гласова, а родна равноправност је такође била обавезна.

Независни кандидати, повезани са протестима из 2019. освојили су 65 места. Међу њима су били адвокати, научници, новинари, глумци, зубари, механичари... Вероватно је чилеанска Уставна конвенција била прво представничко тело у историји у коме је постојала равноправна заступљеност полова. Најмање седам посланика се изјаснило да припада ЛГБТ популацији. Од 155 чланова Уставне конвенције, 103 нису били припадници традиционалних политичких организација. Прогресивне снаге предвођене левицом освојиле су више од две трећине мандата и имале су пуну контролу над уставотворним процесом. Подршка конзервативаца није им била потребна да би утврдили предлог новог устава.

Крајем 2021. одржани су председнички, парламентарни и регионални избори. На председничким је победио Габријел Борић, левичарски кандидат хрватског порекла. У првом кругу добио је 26 одсто гласова, а у другом 56 одсто. Десничарски кандидат Хосе Антонио Кас, отворени следбеник Пиночеа, у првом кругу добио је 28 одсто гласова, а у другом 44. Излазност је била у првом кругу 47 одсто, а у другом 56 одсто. Према Уставу, председник је шеф државе и владе. Новоизабрани парламент - Национални конгрес - подељен на левицу и десницу и независне посланике који одржавају равнотежу између две највеће групе.

Дечија болест левице или зашто су чилеански бирачи одбили предлог новог устава

Пише: Мирослав Самарџић
петак, 30 септембар 2022 17:29

Дечија болест левице или зашто су чилеански бирачи одбили предлог новог устава

Пише: Мирослав Самарџић
петак, 30 септембар 2022 17:29

Дечија болест левице или зашто су чилеански бирачи одбили предлог новог устава

Пише: Мирослав Самарџић
петак, 30 септембар 2022 17:29

Дечија болест левице или зашто су чилеански бирачи одбили предлог новог устава

Пише: Мирослав Самарџић
петак, 30 септембар 2022 17:29

